

Femeia? măr de ceartă

Mihai Eminescu

Femeia? Ce mai este și acest măr de ceartă,
Cu masca ei de ceară și mintea ei deșartă,
Cu-nfricoșate patimi în fire de copilă,
Cu fapta fără noimă, când crudă, când cu milă,
A visurilor proprii eternă jucărie?
Un vis tu ești în minte-i - și astăzi te mângâie,
Iar mâne te ucide. Cu același răs pe buză
Ea azi ascultă șoapta-ți de-amor să o auză,
Iar mâni cu mii propuneri te chinuie și știe
Că orice nerv în tine îl rumpe și-l sfâșie.
Comediantă veche ca lumea - comedie
Ea joacă azi - juca-va de astăzi ani o mie,
Cu-aceeași mască mândră, netedă, mișcătoare -
Și cel iubit de dânsa azi râde, mâne moare.
Și astă nerozie, cruzime întrupată,
În lumea cea de chinuri ea oare ce mai cată -
Ea, cea ce nu gândește, gândind doară cu gura?
Căci sărutări și vorbe de-amor i-a dat natura,
Și râsul cel mai vesel, zâmbirea-mbătătoare,
Atâta-nțelepciune e-n gura ei de floare,
Atâta-nțelepciune pari a vedea, ș-atâta
Plăcere pare-a duce în inima-amărâta,
Când capul c-oboseală pe umăru-i ți-l culci
Sau când te uiți în ochii-i ucizători de dulci,
Încât chiar mântuirea cea vecinică ți-o sfarmi
Și redevii un Sizif - sacrifici pentru viermi:

Să le compui în lume o haină-n generații -
Sacrifici și mândrie, și minte, ș-aspirații.
O, moarte, dulce-amică - sub mantia ta largă
Acoperi fericiții - și magica ta vargă
Atinge câte-o frunte de om, ce te dorește:
Îl face ca titanii, de tot desprețuiește,
Desprețuiește lumea, pe sine - și-n sfârșit -
Desprețuiește gândirea că e desprețuit.
Privește astă viață ca pas spre mântuire,
Ocazie durerii, o lungă adormire
În inimi spăimântate - un chin și o povară,
Ce veacuri ce trecură pe umeri i-ncărcară.
A vieții comedie mișcată e de aur -
Când scena astei vieți e-al mântuirii faur.
Ironică e ziua ce vesel te privește
Pe când în fire-o ființă pe alta prigonește,

Ironică-i mișcarea a florilor în vânt
Când sug cu rădăcina viața din pământ;
Ironie e pământul - visternic de viețe
Când sânul lui ascunde semințe mii, răzlete,
Cari ieșind odată l-a soarelui lumină,
Cu capul se salută, se sug cu rădăcină.
O luptă e viața și toată firea-i luptă,
Milioane de ființe cu ziua întreruptă
Susțin prin a lor moarte, hrănesc prin putrezire,
Acea frumoasă haină ce-acopere pe fire.
În van creați la vorbe și le-azvârliți în vânt:
Plodirea este rodul femeii pe pământ.
Priviți acele râsuri, zâmbiri, visări, suspine,
Dorința de plodire o seamănă în tine.
Ce vă certați cu noaptea și buiguiți cu luna?
De-ți face-o, de nu-ți face-o... tot una e, tot una.
De nu-ți fi voi în lume din nou să prăsiți neamul
Oricare vită șuie, oricare tont e-Adamul
Vieții viitoare... și fie-un par de gard,
Femei rămână-n lume, de doru-i toate ard.

O, moarte! - nu aceea ce-omori spre-a naște iară.
Ce umbră ești vieții, o umbră de ocară -
Ci moartea cea eternă în care toate-s una,
În care tot s-afundă, și soarele și luna,
Tu, care ești enigma obscurii conștiințe,
Cuprins-abia de-o minte, din miile de minți,
Tu, stingere! Tu, haos - tu, lipsă de viață,
Tu, ce până și la geniu spui numai ce-i în cărți;
O, slabă fulgerare... cea, cărui nu te teme,
Îngheți nervul vieții din fugătoarea vreme,
Când alții cu-a lor gânduri mereu în lume sapă,
- Istorie e viața ce scrisă e pe apă -;
Pe tine, dulce-amică, pe tine, întuneric,
Tu, care c-o suflare stingi jocul cel feeric
Al lumii sclipitoare - pe tine, gând de noapte,
Te stinge o femeie cu tainicele-i șoapte.
Nimic nu e în șoapta-i - știi tu ce ea șoptește?
Ea nu mă vrea pe mine - pe tine te urăște
Când îmi zâmbește mie, ea-atunci s-a pus la pândă:
Tu ești jertfa la care țintește-a ei izbândă,
Ea n-a știut vreodată, că ce voiește-i alta -
Că tu ești inamicu-i și că eu sunt unealta.
Unealtă chinuită! unealtă de ocară,
Când eu cunosc prea bine iubirea că-i amară,
Mă mint pe mine însumi, doresc și cred c-amorul
Folos mi-aduce mie...